

Tandem

NR. 1. JANUAR 76. 5. ÅRG.

Indhold

- 3 : Ædespalten
- 4 : Primitive spise-
redskaber.
- 5 : Primitive fiske-
redskaber.
- 6-7 : Patruljemøder
- 8-9 : TANDEM'S
Jubilæumsspil
- 10-11 : Lerpotter
- 12-13: Milebrænding
- 14 : Dybdelod
- 15 : Vandkikkert
- 16 : Register for 1975

Forsiden

Troldemasken er lavet i nå-
lebindingsteknik af Alice
Monnerup, Ballerup.

Redaktionen

Tandems redaktion i de 5 år
er gennemgående følgende:
Susanne Lund-Larsen
Bodil Sørensen
Allan Rasmussen
Finn Strabo
Søren Vadstrup

Leder

I anledning af at dette er
5. årgang af TANDEM er
der grund til endnu en gang
at minde om at TANDEM
ikke er PL's ejendom —
men patruljens.

Har din patrulje alle 16
numre, der er udkommet?
Hvis ikke har jeres PL svig-
tet (eller TL!). Tidligere
numre af TANDEM er umu-
lige at skaffe mere.

Sæt TANDEM i et ringbind
Gendem og brug dem i
patruljen.

Brug registret fra sidste
årgang og dette nr. til at
finde, hvad du har brug
for. De gamle numre er
akkurat lige så gode til
at få ideer fra som det
nys udkomne.

TANDEM, GEMDEM
- OG BRUGDEM

Adressen

Tandems adresse er flyt-
tet. Den er nu:

Susanne Lund-Larsen
Tejlparken 4
3460 Birkerød

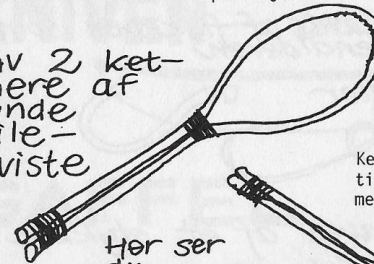
MAD MED ET

GUF- jern

Når I har frembragt et godt glødebål, er I parate
til at gå igang med disse lækre specialiteter.

Mens bålet brænder til gløder, skal I lave et
GUF-JERN til hver mand i patruljen:

Lav 2 ket-
chere af
tynde
pile-
kviste

Hør ser
du
GUF-jernet

Ketcherne bindes sammen med jerntråd således
til et GUF-JERN. Så er I klar til at gå igang
med madlavningen:

Brug kun ugalvani-
seret jerntråd

galvaniseret
tråd er gif-
tigt!

KETCHER-GUF

En skøn lille, lun ret på en hike eller søndagstur.
I guf-jernet lægges 2 stk. franskbrød, som om-
slutter f.eks. leverposteg med hakket agurk og
hakket løg.

Eller: et stykke ost og et stykke skinke.
Find selv på andre kombinationer!

Derefter lukkes ketcherne sammen om brødkiverne,
og de ristes på begge sider, til de er lysebrune.

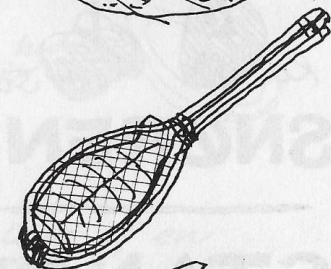
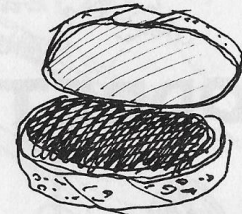
GUFJERNET kan bruges til mange andre retter, her
er et par eksempler:

GRILLSTEGT FISK

Fisken renses, gnides ind i salt, bredes ud og
lægges i guf-jernet. Steges 4-5 min. på hver
side.

FYLDTE KOTELETTER

Skær en lomme i koteletten, modsat benet, og
kom en svedske, et par tynde skiver æble og en
kvist timian i lommen. Koteletten bankes let,
lægges i guf-jernet og steges i 5-10 minutter
på hver side.

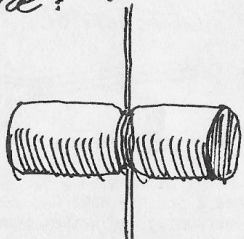
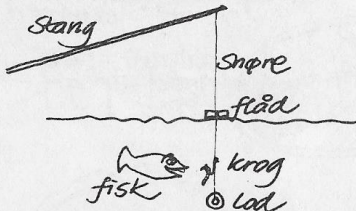
PRIMITIVE FISKE- REDSKABER

KROGEN kan laves af fiskeben som i stenalderen

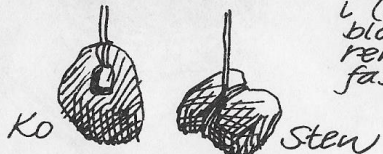
eller af en clips eller sikkerhedsnål;

FLÅDDET Laves af et stykke træ:

LODDET Laves af en sten med hul i (en såkaldt "ko") - eller blot en sten, som snøren kan bindes godt fast i

SNØREN kan du også selv lave. F.eks. af flettet elmebark eller lindebark

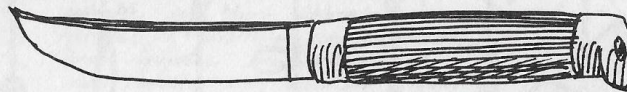
STANGEN En god køep. Alle træsorter kan bruges

4 ca. 2 m lang og 2 cm tyk

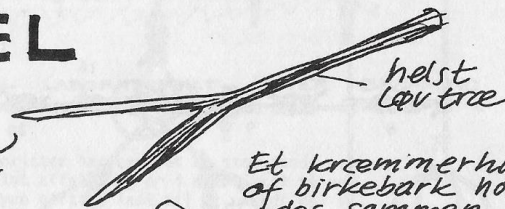
PRIMITIVE SPISE- REDSKABER

KNIVEN - Din velstøbne dolk

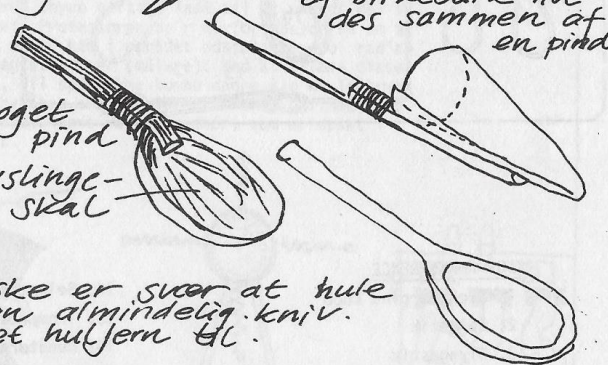
GAFFEL

En gaffel - helst løvtræ
gren
- selvfølgelig

SKE

En let kroget pind og en muslinge-skål

En træske er svær at hule ud med en almindelig kniv. Der skal et huljern til.

TALLERKEN

kan du lave af en skive træ

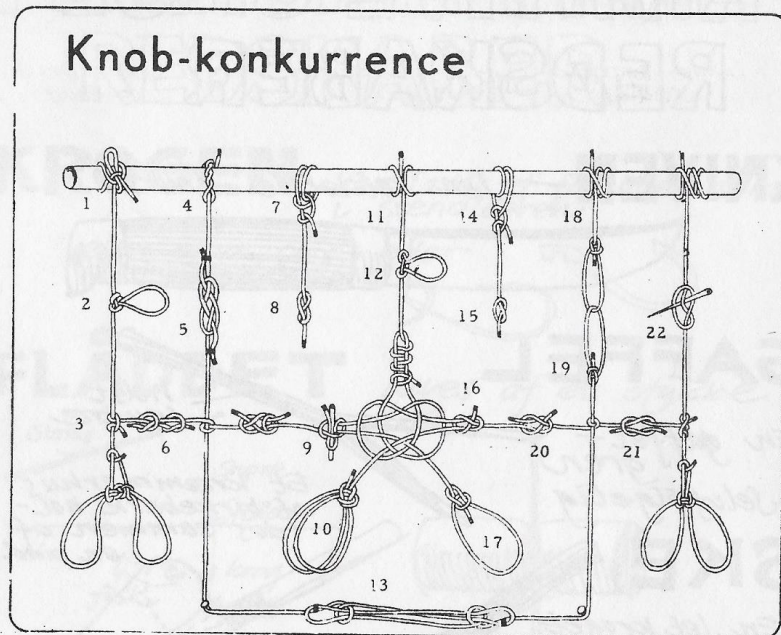

Velbekomme

undgå igen helst nåletræ.

5

Knob-konkurrence

KNOB-KONKURRENCE

1. Dick Turpins knob	12. Selestik
2. Selestik	13. Trompetstik
3. Slingestik	14. Rundtørn og 2 halvstik
4. Tømmerstik	15. Enkelt knob
5. Almindelig helling	16. Pælestik
6. Engelsk knob	17. Pælestik
7. Løsejlstik m/enkelt halvstik	18. Dobbelt halvstik m/rundtørn
8. Flamsk knob	19. Pælestik
9. Slipperstik	20. Flagknob
10. Dobbelt pælestik	21. Råbåndsknob
11. Dobbelt halvstik	22. Galejstik

RADIOAKTIVT LØB

telegram

Kgl. Telegrafbattalion
18.2. kl. 20.50.

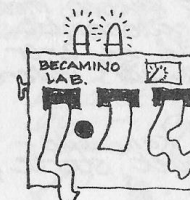
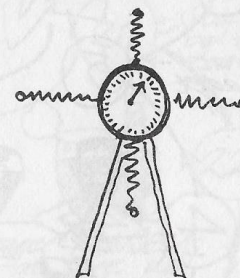
De bedes omgående sende en
patentlig til mit laboratorium.
Her vil jeg personligt informere
Deres spejdere om hvilket De
kan hjælpe mig med en opgave
af alvordig vigtighed. Becamino

prof. Becamino

VED ANKOMST TIL LABORATORIET GIVER BECAMINO
SPEJDERNE FØLGENDE MEDDELSE:

En flok terrorister har erobret en stor tønde med radioaktivt affald, og er i øjeblikket på vej med deres uhyre giftige last til et ukendt mål i terrænet. Professoren beder derfor spejderne om at opsøge de af ham i området udstationerede radioaktivregistratorer (målere). Ved at aflæse disse målere, vil spejderne kunne danne sig et indtryk af, i hvilken afstand terroristerne befinder sig fra professorens måleapparater, som er opsat i området.

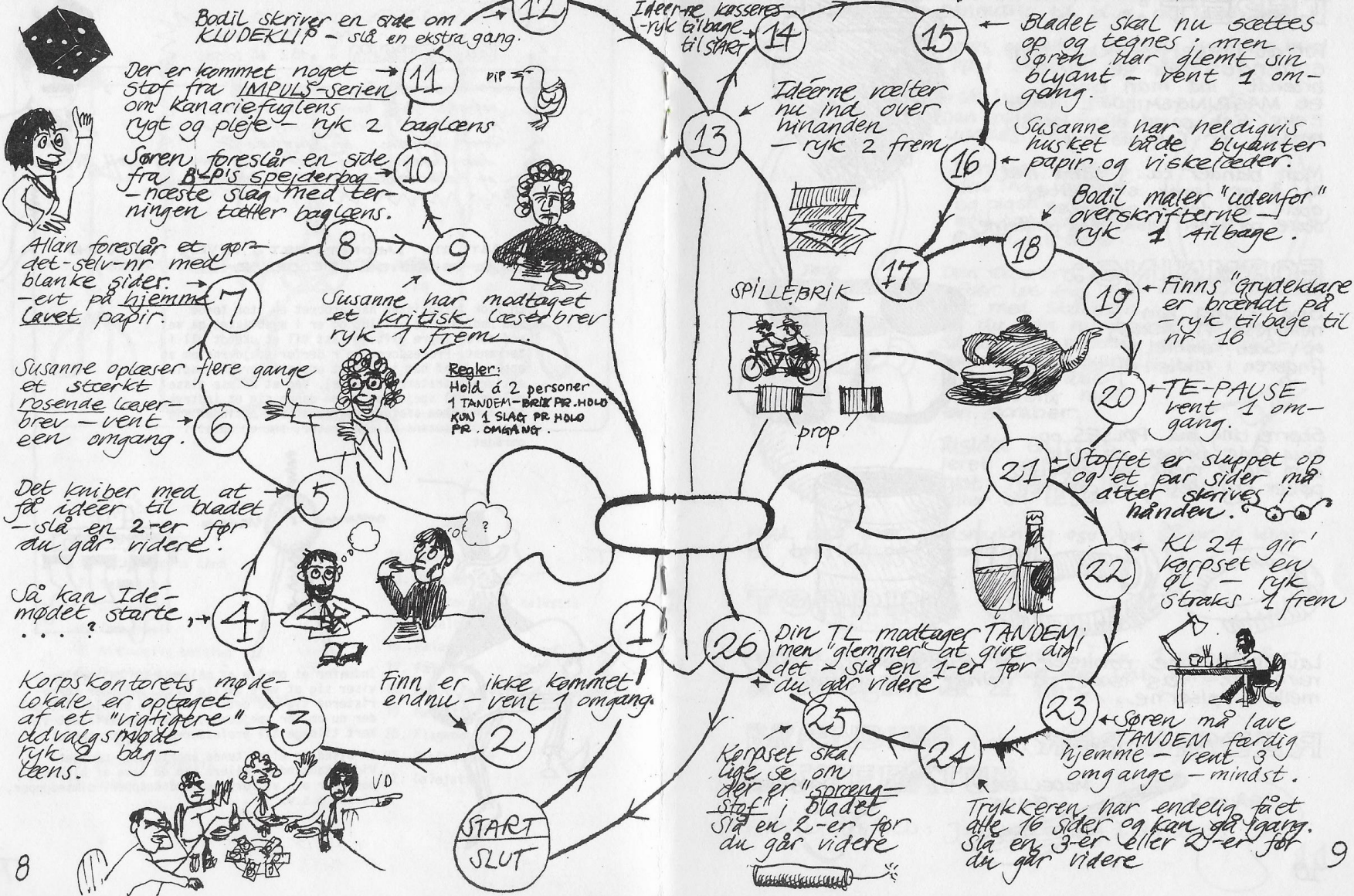

Indenfor et område af målere hvor talværdierne viser sig at være særlig høje, befinder terroristerne sig med det radioaktive affald. Det gælder nu om for spejderne, at bringe affaldet sikkert tilbage til professoren på laboratoriet.

En blikdåse eller tønde anbringes i området. Videnskabmandens målere kan du lave af bliklåg, papæsker o.s.v. forsynet med knapper, dimesdupper, visere o.s.v.

I anledning af TANDEM'S 5 års beståen bringer vi denne længe ønskede gave:

Tandem's Jubilæums-SPIL

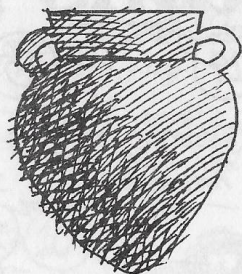

LERPOTTER

LERET:

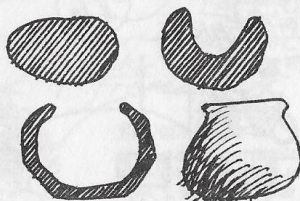
For at pottterne ikke skal sprænges, når de bliver brændt, må man blande et **MAGRINGSMIDDEL** i leret. F.eks. fint sand eller knust, brændt ler (chamotte)

Man blander ca. $\frac{1}{3}$ sand med ca. $\frac{2}{3}$ ler. Leret skal æltes godt, til det er ensartet. Store portioner æltes med fødderne!

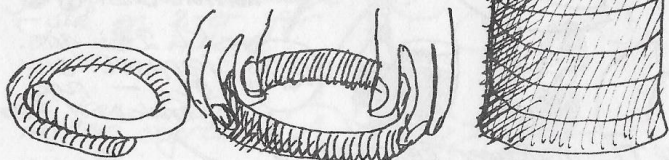

FORMNING:

Små lerting kan nemmest **TRYKES** op. Sæt tommel- eller fingeren i midten af leret

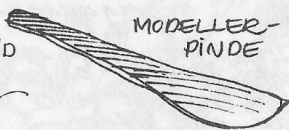
Større ting må **PØLSES** op. Brug fede pølser og klem dem flade mens de enkelte pølser trykkes godt sammen.

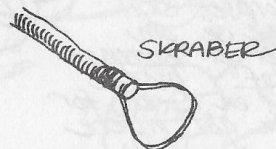
Lav lertingene robuste og fuldstændig uden revner. Pas især på revner i overgangen mellem pølserne.

REDSKABER

STÅLTRÅD

MODELLER-
PINDE

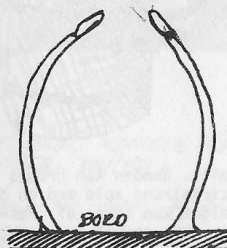
SKRABER

RUNDBUNDET POTTE

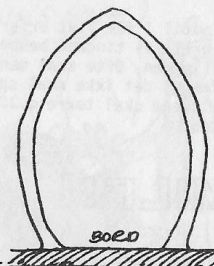
Denne lerpotte lavede og brugte man i stenalderen og jernalderen i Danmark til bl.a. at lave mad i.

Det kan I også i jeres patrulje Forsyning krukken med ører og hænge den op i ståltråd over bålet.

Først laves bunden. Den pølles op og lukkes helt tæt

Derefter pakkes den ind i aviser og plastik (ikke helt tæt) og gemmes et par dage.

Den skæres der- efter løs fra bordet med ståltråd og du kan nu sætte halsen på. Skrab så potten ensartet tyk (eller tynd) overalt ved at skrabe **INDVENDIG** med en skraber.

Til sidst **GLITTES** leret helt og aldeles glat med en lille sten eller en teske.

Husk også ører, udsmykning osv, og så er vi klar til tørring og brænding.

TØRRING

Lertøjet skal tørre indendørs i ca. 1 måned før brændingen. Tørringen kan ske lidt hurtigere i en alm. bageovn ved ca. 100°C.

BRÆNDING f.eks. i mile - se senere.

LITTERATUR

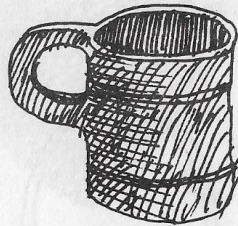
FINN LYNGBÅRD: Jydepotter og Ildgrave.

MILEBRÆNDING

Laver I en mile som vist her, kan din patrulje selv brænde jeres lerting. Det er både billigt og sjovt.

LERTOJET

Indtil I får lidt erfaring, så start med små ting. Leret til tingene behøver I ikke købe. Det findes i jorden. Ofte skal man blande lidt sand i det, for at det ikke skal sprænge under brændingen. Tingene skal tørre ca. 20 dage inden selve brændingen.

MILEN

I en mile laver man en lukket forbrænding, hvor ved temperaturen i milen kommer op på 7-800°C (Normalt bål: 5-600°C)

Det er let at bygge en mile. Bunden kan bruges mange gange. Det er en cirkelrund vold med en diameter på ca. 1 meter. Volden kan laves af græstørv eller jordm men grav ikke et hul i jorden, da jordfugten så vil sætte sit præg på det færdige resultat. Det allerbedste vil være at brænde et bål af før brændingen, så milebunden bliver godt tør.

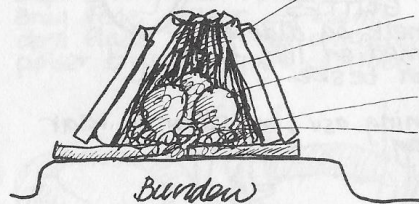
Løvbrænde (bøg, eg, ask osv.) flåkket til 5-7 cm tykkelse.

Tyndere brænde

Granris

Hø, halm, træuld

Lertingene

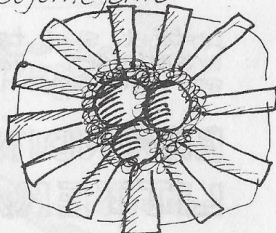
Så lægges et lag hø, halm eller træuld.

Ovenpå dette anbringes lertingene. De må gerne stables og stilles ind i hinanden. Udenom disse lægges halm igen. Tingene skal være helt dækkede.

Omkring det hele stables brændet (f.eks. tørrede grene) på højkant og mellem dette laves "lunter" af papir eller halm.

Når milen skal antændes, skal det være stille vejr. Blæser det kraftigt vil temperaturen i milen stige for kraftigt, og tingene vil måske revne. Lufte det kun lidt, kan der alligevel brændes, men husk da at antænde milen i læsiden.

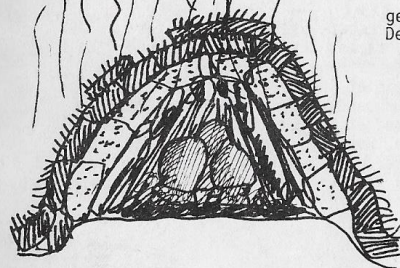
12

3 bundew anbringes nogle stykker brænde i stjerneform

De kan trækes ud og derved lave luftkanaler, der øger forbrændingen

SNIT I MILEN EFTER LUKNING

Der skal komme Grå røg op fra milen

Kommer der Blå røg op, kommer der for meget ilt til milen, og I må forsøge at gøre græstørvs dækket endnu tættere. Stoppe alle reiner. Milen skal passes hele tiden.

ÅBNING:

Det må ikke regne når I åbner milen

I skal nok prøve at brænde mile 2-3 gange før det lykkes!

Keramikkens farve kan skifte fra flammert brunligt til ens brunrød. Det afhænger selvfølgelig også af, hvilket ler der bruges.

Som efterbehandling kan genstandene, medens de endnu er varme, smøres ind i bivoks, hvorved farverne fremhæves.

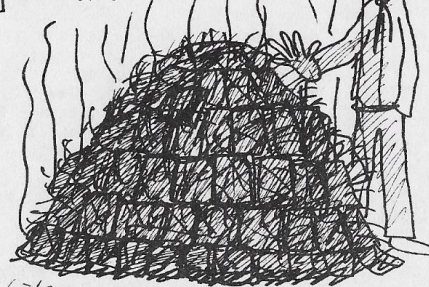

Lunterne antændes og halm og grene brænder. Græstørvene, der skal dække milen, bør anbringes indenfor rækkevidde. Sørg for at ilden får godt fat, inden de lægges på.

Så anbringes græstørvene over milen. De skal ligge tæt. Der må ikke opstå huller.

Græstørv - lukkes for ilt tilførsel - og for brændingen

Møsetørv (hvis haves) brænder let, og for længer milens levetid.

Milen må endelig ikke åbnes, før asken er så kold, at man kan stikke sin hånd ned i den.

Der vil gå ca. 24 timer. Kommer der meget brænde i milen, vil det vare længere.

Hvorledes resultatet bliver, er ikke til at sige, da det gerne er forskelligt fra gang til gang.

13

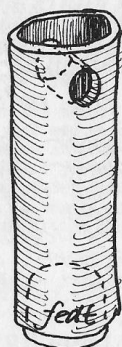
DYBDE LOD

Når man sejler på ukendte steder, er der rart at kende vanddybden, så man ikke støder på grund. Af den grund havde skibene i gamle dage altid en log ombord. Det var et lod af bly, med en line fastgjort i den ene ende. Nogle gange var linen inddelt i favne med et system af knuder, så bådsmanden kunne vide, hvor dybt vandet var, blot ved at lade linen løbe ud mellem fingrene, når han kastede loddet ud fra skibet.

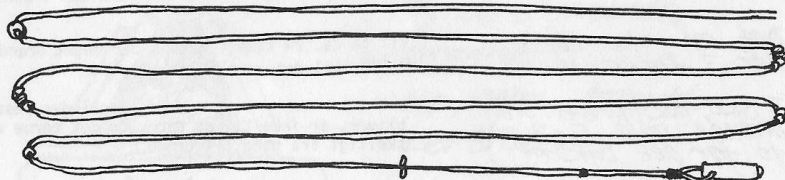
LODDET :

I den nederste ende af log'en eller dybdelodet, som vi kan kalde det, var der plads til lidt fedt eller talg i en hulning, der vendte nedad. Når loddet stødte mod bunden, blev en lille smule sand, grus eller planter siddende i talgen, og kunne dermed fortælle bådsmanden, hvordan bunden så ud, selvom vandet var uklart.

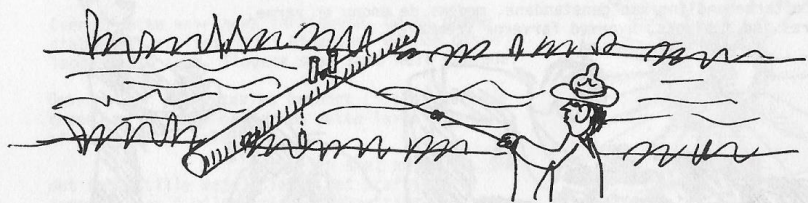

LINEN :

Hvis I vil lave et dybdelod, der ligner en gammel og, lader det sig nemt gøre: et stykke vandrør eller noget andet tungt bruges til lod. Linen laves af blød snor, som med knuder, farver eller tacklinger inddeles i meter og centimeter.

Dette dybdelod kan også bruges til mange andre ting, f.eks. som målebånd på landjorden, eller til at se, hvor dyb en lille sø eller å er på midten, ved hjælp af en rafte:

Husk lige at undersøge, om jeres line krymper eller forlænger sig i vandet, så den ikke længere måler rigtigt!

VANDKIKKERT

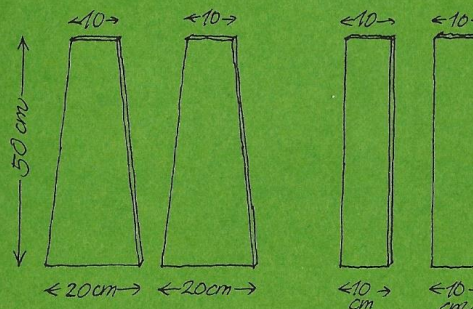

En vandkikkert er særlig velegnet hvis man ønsker at studere bundforholdene og fiskelivet i vore søer og åer

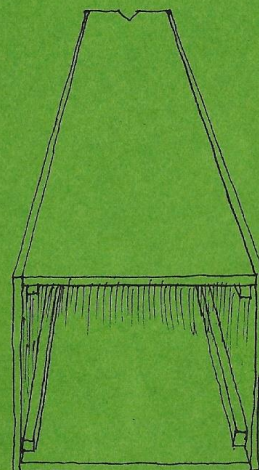
MATERIALER :

4 træplader
ca 12 mm tyk
med mål som
på tegningen

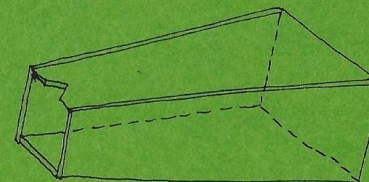
1 glasplade:

4 lister
50 cm lange

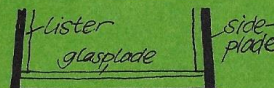

På de kegleformede stykker limer du lister på indersiden ned langs med kanten, i bunden skal den sidde ca. 1/2 cm væk fra kanten, så der bliver plads til kit og glas. I det ene kegleformede stykke savs et hak til næsen.

Husk at behandle kikkerten godt med maling, det er nemmest inden du samler kikkerten.

Når malingen er tør samles kikkerten med søm og vandfast lim, glasset sættes i og kikkerten er færdig.

REGISTER FOR TANDEM 1975

Instruktive artikler ordnet alfabetisk

A

Apelsinbåd nr.4 s.11

B

Baden-Pwells spejderbog nr.1 s.2

Bæk, hjemmelavet nr.4 s.3

B-P-legø Nr.1 s.16

Brændehædesuppe nr.2 s.6

Bæreramme nr.3 s.12

Bålkonkurrence nr.4 s.9

C

Cykelralley nr.3 s.13-15

G

Gørdet selv nr.4 s.10-11

H

Hattepresser nr.1 s.6

Hygrometer nr.2 s.8

K

Kikkert, hjemmelavet nr.3 s.6-7

Kludevævning nr.4 s.6-7

Kode nr.4 s.9

Kompas, hjemmelavet nr.3 s.8-9

Kulsø-mejs nr.3 s.11

L

Luftfugtighedsmåler nr.2 s.8

M

Mad fra naturen nr.2 s.6-7

Madras, hjemmelavet nr.1 s.10

Masker nr.4 s.4-5

Metorologisk station nr.2 s.8-10

Musikinstrumenter nr.4 s.8 og 13-15

Mælkekartonbåd nr.2 s.14, nr.3 s.1

N

Natur-mad nr.2 s.6-7

Ny nude nr.4 s.12

O

Ormely nr.2 s.5

P

Pakmeis nr.3 s.10-11

Papir, hjemmelavet nr.3 s.4-5

Pen, hjemmelavet nr.3 s.3

Plantehyppighedsmåler nr.2 s.3

Plantepresse nr.2 s.3

Primmadopskifter nr.1 s.11

Projekt "Bæk-to-B-P" nr.1 s.2-9

Projekt "Wood-Craft" nr.2 s.3-5

R

Redekasser nr.2 s.11-13

Regnmåler nr.2 s.9

S

Sauna nr.2 s.15

Savnylster nr.4 s.16

Skovregler nr.2 s.2

Solskinskartograf nr.2 s.8

Snigning nr.1 s.8

Sporing nr.1 s.14-15

V

Vindstyrkemåler nr.2 s.10

Wood-craft nr.2 s.3-5

Vævning med klude nr.3 s.6-7

Hvilket betyder: TANDEM nr.3
1975, side 6 til 7

tandem

PATRULJELEDERBLAD FOR
DET DANSKE SPEJDERKORPS

